

Miljömedicin – en kursserie för läkare, yrkes- och miljöhygieniker och andra med företrädesvis medicinsk/naturvetenskaplig högskoleutbildning

Bakgrund

Miljömedicinska frågeställningar har blivit allt vanligare vid de Arbets- och miljömedicinska klinikerna, och också mer komplexa. Förorenad mark, luftföroreningar och buller har under lång tid varit vanliga miljömedicinska ärenden. Nya frågeställningar handlar om klimatanpassning, och om staden som livsmiljö. Det finns också en ökad medvetenhet om och oro kring hälsorisker av kemisk exponering i vardagsmiljö i befolkningen, vilket leder till ett ökat behov av riskbedömning och riskkommunikation, där den traditionella expertrollen utmanas.

Vid några av landets AMM-kliniker finns sedan länge ett tydligt miljömedicinskt uppdrag och en intern organisation med uppdelat ansvar. Vid andra kliniker särskiljs inte miljömedicinska och arbetsmedicinska frågor inom organisationen, och särskilt uppdrag saknas. Oavsett vilket, så finns det ett stort behov av ökad kompetens inom området, vilket dessutom accentueras av den pågående generationsväxlingen.

Miljömedicin är ett flervetenskapligt område, men det finns inte någon formell utbildning i miljömedicin eller miljöhygien i Sverige. För läkares specialistutbildning i Arbets- och miljömedicin krävs såväl teoretiskt som tillämpat kunskapsinhämtande, som ska kunna dokumenteras, bl a som genomgångna kurser^{1,2}. Vid de arbets- och miljömedicinska klinikerna och universitetsavdelningarna finns god kompetens för att gemensamt anordna en bred miljömedicinsk utbildning med relativt begränsade arbetsinsatser.

Kursserie i Miljömedicin

Format: Distanskurs med åtta delkurser. Varje delkurs består av som **internat** (2 dagar). Inför varje internat ska deltagarna ha läst in ett avgränsat **teoriavsnitt**. **Examination** i varje delmoment utgörs av en inlämningsuppgift efter internatet. "Hands-on" diskussion kring miljömedicinska frågeställningar, däribland också egna ärenden, är en viktig del under internatet. För den som endast har begränsade förkunskaper beräknas studietiden för varje delkurs (inläsning, internat och inlämningsuppgift) vara ca 1 vecka. De olika delkurserna skall LIPUS-certifieras.

Med en långsiktig planering med **återkommande kurser över en 2-3 årsperiod** ska det vara möjligt att löpande kunna påbörja kursserien. Samtidigt är det viktigt att det finns möjlighet att endast delta vid enstaka kurstillfällen. Om enstaka kurser blir överbokade skall kurs i repris kunna anordnas inom inte alltför lång tid.

Deltagare: För ST-läkare i Arbets- och miljömedicin och miljöhygieniker under utbildning rekommenderas deltagande i hela kursserien. Vissa av kurserna är också lämpliga för ST-läkare i Arbetsmedicin och för andra personalkategorier på AMM-klinikerna, särskilt beteendevetare och informatörer. En delkurs kan också vara attraktiv som vidareutbildning för miljö- och hälsoskyddsinspektörer och handläggare på länsstyrelserna. ST-läkare och trainees inom yrkes- och miljömedicin som ämnar delta i hela kursserien har företräde till kurserna.

---

¹ Målbeskrivning för ST i Arbets- och miljömedicin

² Handbok för ST i Arbets- och miljömedicin